

En änklings guide till livet

PROLOG

”Jag är ledsen, men hon är död.” Evert ser medlidandet hos ambulanssjukvårdaren. Han vet inte vad som har hänt. Förutom att Gunilla är borta.

”Åh, jag...” ...är inte lika ledsen avslutar han meningen i sitt huvud. Den lättnad som sköljer över honom är så intensiv att han gråter. Han har inget pokeransikte, och är tacksam för att glädjetårar kan förväxlas med sorg i ett ögonblick som detta. Han känner Sienna luta sig mot honom, som för att trösta. Hans lilla granne som precis hjälpt honom sortera på återvinningen. Hon förstår hans lycka.

”Kan jag...?” harklar han sig och torkar av snoret med tröjärmen.

”Jag rekommenderar inte att du ser henne.”

Sjukvårdspersonalen är försiktigt avvaktande. De vill inte ha en hysterisk make, eller änkling är det ju sedan några minuter, att ta hand om förutom ett blodigt lik.

”Hon är väldigt sargad.”

”Jag måste.”

Evert är inte van att insistera, men får en kort nick. Han måste se Gunillas döda kropp för att förstå att han är fri. Sienna sätter sig på den solvarma marken och börjar fläta sitt hår medan Evert sakta går förbi ambulansen som står som ett skydd mellan de levande och den döda. På asfalten nedanför det hem de delat i fyrtio år slutade hon sina dagar. En snabb blick räcker. Nog är hon död alltid. Han rör henne inte. I stället blickar han mot skyn.

”Tyckte du att jag lidit nog?” viskar han. Han vet inte om han vänder sig till en Gud, eller till universum i största allmänhet.

”I vilket fall som helst - tack.”

För idag är en glädjens dag. Denna vår, när påsken kommit sent, äggen är kokta och allt behöver vara perfekt. En dag, när solens strålar träffat smutsiga fönster och irriterat Gunilla. Kvinnan utan tålamod kunde inte vänta på att han skulle komma tillbaka från återvinningen. Hon ville återigen vara martyr. Putsa fönster tills han kom hem, och med en irriterad knyck lämna över arbetet till honom, som med alla andra sysslor. För att sedan kritisera mängden vatten, tempot, hur tidningspapper är värdelöst att torka med och hur allt bara måste vara klart på en gång.

Evert tittar mot balkongen, som precis som panoramafönstren löper längs hela framsidan. Hon måste ha hunnit tänka en del på vägen ned. När den billiga trappstegen från byggvaruhuset gick igenom brädan som börjat murkna och vred sig nedåt och utåt. Hur hon blev förvånad över obalansen, smärtan när hon drog med sig räcket med glasskivorna och fortsatte mot asfalten och det vita marmorkrosset han släpat hem i 25-kilossäckar. Nu ligger hon där, och han behöver inte be om lov att få andas längre.

Han avböjer bestämt samtal med präst och kurator. 'Tänk om han säger något så de förstår hur lycklig – om än chockad – han är?

”Vi tar hand om honom.”

David har hållit sig i bakgrunden men kliver fram med den pondus man bara hittar hos en man som både har utseendet för sig och inte behöver oroa sig för pengar. Evert har alltid uppskattat sina grannar. De har balanserat hans tillvaro, och han är ännu gladare att de står vid hans sida nu och verkar säga och göra rätt saker. David ställer trappstegen på verandan, under den del av balkongen som är hel, rullar ut slangen från tvättstugan på nedervåningen och spolar asfalten ren från blod och glas.

”Den här påsken är det åtminstone ingen som kommer återuppstå.”

Sienna ser hur ambulansen åker i väg utan siren eller blåljus. Glad Påsk-teckningen hon ritat till Evert och vikt ihop i bakfickan känns passande och opassande på samma gång.

”Evert, får jag ta den här?” Hon håller i en blänkande skruv hon hittat på marken.

”Absolut, ta den till din samling, hjärtat.”

Hon stoppar snabbt ner den i jeansen och lägger huvudet på sned. Evert inser att han behöver prata med Caroline, så att barnet inte är traumatiserat för all framtid. För Gunillas död kommer inte undgå någon i radhuslängan. Sienna är inte pratglad, men verkar förstå att situationen kräver några ord:

”Du har i alla fall rena fönster.”

KAPITEL 1

Det har gått några veckor sedan Gunilla, Everts livskamrat – eller snarare livsförstörare – hastigt dött, i den inte så aktningsvärda men inte heller förringande ålder av 69 år.

”Det närmaste bra sex hon någonsin kommit,” som David väste under begravningen.

Nu har de eldat upp Gunillas favoritklänning i kaminen i den första av många majbrasor, och David har bestämt att den av samhället påtvingade sorgeperioden är över med råge. Alltså sitter de tillsammans i Everts gigantiska kök. Radhusets 160 kvadrat har övermannat honom och allt påminner om Gunilla.

”Skaffa en inneboende. Eller sambo eller rumskompis. Hjälp någon som inte kan betala hyran på egen hand eller separerat från ett psyko och behöver en nystart. Det kan du relatera till.”

Att göra gott för någon annan. Det känns bra. Det är också något Gunilla starkt ogillat, vilket gör det ännu bättre. David blundar. Det gör han ofta för att fokusera. Evert är tacksam för det. Även om det bara är en annons han ska läsa upp, kan han inga snitsiga

formuleringar. Han har heller aldrig fått beröm för något i det här huset.

”Skitta gubbharklet.” David fortsätter ha ögonen slutna och Evert sväljer tyst det saliv han tänk rossla upp sig med.

”Det klär dig inte, det vet du.” Davids ton är mild.

Evert vill säga att han borde veta vad som klär honom, så gammal som han är. Men det vet han inte. Varken till det yttre eller inre. Gunilla hade alltid bestämt sådant. Inte av omsorg. Hon litade inte på hans omdöme och han var en del av hennes fasad.

”Det är som att hela du gått genom en mangel,” sa David när han gav honom jeansen och pikétröjan.

”Jag vill att du ska leva det liv du förtjänar, och det är ett riktigt bra liv. Då behöver du lämna din gamla look som nyrik greve med monopolpengar.”

Kostymen och den strama skjortan hamnar därför också i kaminen. De nya kläderna känns som bomull mot sargat skinn, rent bokstavligt. Evert sväljer ännu ett harkel:

”Uthyses: övervåning i centralt beläget radhus. Hyra 8 000 kr/månad inklusive el, vatten och internet... Är det dyrt? Eller billigt? Då kanske det uppfattas som skumt. Vad är ens lagom?”

”Fortsätt.” David blundar fortfarande, vilket är tur eftersom han annars skulle himlat med ögonen. Han lyfter vinglasen och tar en klunk. Evert är hypnotiserad. Sedan kommer han på sig själv:

”Ja, tre rum samt klädkammare och hall.”

”Tre rum, varav två med fantastisk utsikt och kvällssol. Det tredje överblickar lummig trädgård,” fyller David i.

”...stort badrum med dusch och badkar. Ingång och kök delar du med mig, en änklings som gillar att baka, läsa och resa.”

Tror jag, tänker Evert. Gunilla gav mig aldrig chansen att upptäcka det.

”Änklings låter gammalt. Jag kanske är gammal? Kan jag skriva ’lycklig änklings’? På samma sätt som andra skriver lyckligt gift eller

lyckligt skild? Då kanske det låter som att jag är en mördare. Det enda jag har haft kål på är min livslust, men den kan komma tillbaka. Mina drömmar och glädje också såklart.”

Han är förvånad över sin öppenhet. Det måste vara vinet.

”Det är ingen kontaktannons du skriver. Även om det inte vore en dag för tidigt.”

Evert ignorerar kommentaren.

”Barn eller husdjur inget hinder.”

Efter ännu en flaska Barolo är de nöjda med annonsen som nått en bra nivå av fakta och friserad verklighet. David har fyllt i formuläret på lokaltidningens hemsida, där de utlovas stor och gratis räckvidd till kommunens samtliga hushåll en gång i veckan.

”Nu börjar livet, Evert.”

David klappar honom på axeln innan han går ut genom dörren och sneddar över rabatten hem till sig. Han kliver över de yviga hortensiabuskarna med bara strumpor på fötterna. Gunilla skulle ha hatat det. Hon hatade visserligen allt med David, och andra människor som var trevliga mot Evert, oavsett om de var i strumplästen eller inte.

”Sov gott!” vinkar Evert innan han stänger dörren och låser om sig.

Ensam i tystnaden, med små ljud från grannar som grejar med sitt. Eller, ensam var han med Gunilla. Nu, på egen hand, är han fri. Han ser de tomma glasen på köksön, och tar några chips från den skål han tycker mest om men inte fått använda. Sältan på tungan har aldrig känts tydligare. Livet får bli som det blir. För det kan åtminstone inte bli värre än det varit.